

Universitetet i Agder
Serviceboks 422
4604 Kristiansand

Deres ref

Vår ref
200705986

Dato
20.12.2007

Statsbudsjettet for 2008 kap. 271 – Tildelingsbrev for Universitetet i Agder

Tildelingsbrevet for 2008 består av følgende deler:

1. ORIENTERING OM BUDSJETT 2008	3
2. MÅLSTRUKTUR, STYRING OG INTERN KONTROLL	4
3. FULLMAKTER OG DELEGASJON.....	12
4. KRAV TIL RAPPORTERING OM PLANER OG RESULTATER	14
5. ETATSSTYRINGSMØTER 2008.....	24

Når det gjelder rapporteringskravene for budsjettet 2007 viser vi til <http://dbh.nsd.uib.no/dbhveg/dokumentasjon/rapporteringskrav/> og avnitt 4.1 under.

1. ORIENTERING OM BUDSJETT 2008	3
1.1 BUDSJETTVEDTAK KAP. 271 – UNIVERSITETET I AGDER	3

1.1.1	<i>Endringer i budsjetttrammen fra 2007 til 2008</i>	3
1.2	BUDSJETTVEDTAK KAP. 281 – UNIVERSITETET I AGDER	4
2.	MÅLSTRUKTUR, STYRING OG INTERN KONTROLL	4
2.1	ENDRINGER I BEGREPSBRUKEN I MÅLSTRUKTUREN FOR 2008	4
2.2	MÅLSTRUKTUR 2008	5
2.3	STYREFORANKRING AV RISIKOSTYRING	6
2.4	STYRING AV KAPASITET FOR ENKELTE UTDANNINGER I 2008/2009	7
2.5	SAMARBEIDSMIDLER FOR PRAKSISUNDERVISNING I HELSE- OG SOSIALFAGUTDANNINGER	7
2.6	INTERN STYRING OG INTERN KONTROLL	8
2.6.1	<i>System for risikostyring</i>	8
2.6.2	<i>Etiske retningslinjer</i>	8
2.6.3	<i>Svakheter i økonomiforvaltningen</i>	8
2.6.4	<i>Gjennomføring av budsjett</i>	8
2.6.5	<i>Selskapsdatabasen</i>	9
2.6.6	<i>Forvaltning av bygninger og lokaler</i>	9
2.6.7	<i>Innføring av elektronisk innkjøpsstøttesystem</i>	9
2.6.8	<i>Offentlige anskaffelser</i>	10
2.6.9	<i>Oppfølging av IA-avtalen</i>	10
2.7	TVERRDEPARTEMENTALE FELLESFØRINGER	10
2.7.1	<i>Statsstøtte etter EØS-avtalens artikkel 61, jfr. artikkel 59 nr. 2</i>	10
2.7.2	<i>Miljøledelse i statlige virksomheter</i>	10
2.7.3	<i>Samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid</i>	11
2.7.4	<i>Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (HMS)</i>	11
2.7.5	<i>Likestilling – aktivitets- og redegjørelsesplikten</i>	11
2.7.6	<i>Systematiske brukerundersøkelser</i>	12
2.7.7	<i>Retningslinjer for lønn til ledende ansatte i statsaksjeselskap</i>	12
2.7.8	<i>Integrering og inkludering av personer med innvandrerbakgrunn</i>	12
3.	FULLMAKTER OG DELEGASJON	12
3.1	BUDSJETTFULLMAKTER	13
3.1.1	<i>Vedtak om nettobudsjettering</i>	13
3.1.2	<i>Fullmakt til å opprette og eie aksjer i selskaper</i>	13
3.2	ADMINISTRATIVE FULLMAKTER	13
3.2.1	<i>Fullmakt til å forvalte statens eierinteresser</i>	13
3.2.2	<i>Delegasjon av innkallelse til generalforsamling i heleide selskap</i>	14
3.2.3	<i>Fullmakt til å inngå leieavtaler utover budsjettåret</i>	14
4.	KRAV TIL RAPPORTERING OM PLANER OG RESULTATER	14
4.1	RAPPORTERINGSKRAV FOR 2007	14
4.2	PLANER FOR 2008	15
4.3	RAPPORTERINGSKRAV FOR 2008	15
4.3.1	<i>Rapportering i henhold til målene for 2008</i>	16
4.3.2	<i>Rapporteringskrav om styreforankring av risikostyring</i>	21
4.3.3	<i>Rapporteringskrav for tverrdepartementale fellesføringer</i>	21
4.3.4	<i>Økonomirapportering</i>	21
4.3.5	<i>Rapportering til DBH</i>	21
4.3.6	<i>Rapporteringskrav for Selskapsdatabasen</i>	21
4.3.7	<i>Øvrig rapportering</i>	22
4.3.8	<i>Disponering av tildelte midler for 2009</i>	23
4.4	MAL FOR RAPPORTERING (2008 – 2009)	23
4.5	FRISTER FOR RAPPORTERING	24
4.6	KORRIGERT INFORMASJON	24
5.	ETATSSTYRINGSMØTER 2008	24

1. ORIENTERING OM BUDSJETT 2008

I del 1.1 følger en oppstilling av budsjettvedtak for 2008 over kap. 271 for Universitetet i Agder, samt endringer i rammen fra 2007 til 2008 for Universitetet i Agder.

Del 1.2 orienterer om budsjettvedtak over kap. 281 post 01.

Oppsummering av budsjettammen til den enkelte institusjon fordelt på komponentene i finansieringssystemet presenteres i St.prp. nr. 1 (2007–2008) tabell 2.19 s. 216–217. I tillegg er post 50 økt som følge av Stortingets vedtak, se ”Andre endringer” under forklaring til post 50, jf. Budsjett-innst. S. nr. 12 (2007–2008)

1.1 Budsjettvedtak kap. 271 – Universitetet i Agder

Stortinget gjorde 13. desember 2007 vedtak om bevilgning for 2008, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008) og Budsjett-innst. S. nr. 12 (2007–2008). Bevilgningen vil med dette bli stilt til disposisjon for Universitetet i Agder.

Tabell 1 Bevilgning 2008

Post	Betegnelse	Beløp (i kr 1 000)
50	Basisfinansiering	480 713
51	Resultatbasert undervisningsfinansiering	202 423
52	Forskningsfinansiering	46 645
Sum		729 781

1.1.1 Endringer i budsjettammen fra 2007 til 2008

Tabellen under viser endringene i budsjettammen fra 2007 til 2008, jf. del 2 i *Orientering om forslag til statsbudsjettet for 2008 for universiteter og høyskoler* og Budsjett-innst. S. nr. 12 (2007–2008), samt St.prp. nr. 1 (2007–2008).

Tabell 2	Endring 2007 – 2008	Beløp (i kr 1 000)
	Kompensasjon for pris- og lønnsjustering ¹	29 481
Post 50	Basisfinansiering	
	Studieplassendringer; videreføringer	790
	Andre endringer	400
Post 51	Resultatbasert undervisningsfinansiering	
	Studiepoeng/utvekslingsstudenter	2 768
Post 52	Forskningsfinansiering	
	Omfordeling forskningsmidler (RBO)	8 965
	Strategiske forskningsmidler (nye stipendiatstillinger)	2 240

¹ Pris- og lønnsjustering på 4,3 pst. fra 2007 til 2008.

Forklaring til Post 50 Basisfinansiering

- Studieplasser

I 2008 er det en samlet budsjetteffekt på 790 000 kroner som følge av studieplassendringer ved Universitetet i Agder. Endringene knytter seg til helårsvirkning og videreføringen av en reduksjon på 10 studieplasser ved sosionomutdanningen, helårsvirkning og videreføring av 15 nye studieplasser ved allmennlærerutdanningen samt 465 000 kroner knyttet 31 studieplasser ifm forlengelsen av siviløkonomstudiet.

- Andre endringer

Ved behandlingen av budsjettet for 2008 er det bevilget 20 mill. kroner for å styrke forskningsvilkårene i universitets- og høyskolesektoren. Av dette er 400 000 kroner lagt inn i rammen til Universitetet i Agder.

Orientering om Post 51 Resultatbasert undervisningsfinansiering

- Endret tilskudd til institusjonen gjennom undervisningskomponenten er basert på endring i avlagte studiepoeng og utvekslingsstudenter, jf. del 3 i *Orientering om forslag til statsbudsjettet for 2008 for universiteter og høyskoler*.
- Endret kostnadskategori innebærer ikke endring i samlet bevilgning, men kun endring i størrelsesforholdet mellom basisbevilgning og undervisningskomponenten.

Orientering til Post 52 Forskningsfinansiering

- Endret uttelling i den resultatbaserte omfordelingen av forskningsmidler er basert på hvilke resultater institusjonen oppnår på indikatorene antall doktorgradskandidater, EU-midler, NFR-midler og publiseringspoeng, jf. del 3 i *Orientering om forslag til statsbudsjettet for 2008 for universiteter og høyskoler*.
- Det er lagt inn 2,24 mill. kroner til halvårsvirkning av 7 stipendiatstillinger opprettet i 2008. Stipendiatstillingene skal nyttes styrking innenfor matematikk, naturvitenskap og teknologiske fag, profesjonsutdanningene og regional utvikling.

Førskolelærerutdanning

For å øke kapasiteten i førskolelærerutdanningen ber Kunnskapsdepartementet Universitetet i Agder om å omdisponere 15 studieplasser innenfor egne rammer til førskolelærerutdanningen. Departementet understreker at Universitetet i Agder må omdisponere uten at dette går på bekostning av andre nasjonalt prioriterte studier.

1.2 Budsjettvedtak kap. 281 – Universitetet i Agder

Nedenfor gis det en oversikt over bevilgninger til tematiske områder på kap. 281 post 01. Departementet vil komme tilbake til fordeling av disse midlene i løpet av 2008.

Tabell 3 Midler på 281 post 01

Formål	Beløp (i kr 1 000)
Realfagsatsing	23 000
Maritim strategi	17 000
Lærerutdanning	35 000
Kunstutdanning	20 000
Forskning og formidling	50 000
Internasjonalisering	3 000

2. MÅLSTRUKTUR, STYRING OG INTERN KONTROLL

2.1 Endringer i begrepsbruken i målstrukturen for 2008

Departementet viser til Orientering om statsbudsjett for 2008 der endringene i målstrukturen for 2008 ble presentert. Målene for 2008 har følgende struktur:

- Sektormål
- Virksomhetsmål
- Styringsparametere

Universitetet skal fastsette egne virksomhetsmål og styringsparametere som avspeiler institusjonens strategier, egenart og risiko i tillegg til virksomhetsmålene og styringsparametrene fastsatt av departementet.

En styringsparameter er en målemetode eller en kvalitativ vurdering som brukes i styringen av institusjonen. Styringsparametere gir indikasjoner på i hvilken grad institusjonen når sine overordnede mål i en gitt periode (eksempelvis et budsjettår). Institusjonene kan knytte et konkret ambisjonsnivå til resultatene som skal nås i den aktuelle perioden.

Målstrukturen skal bidra til å sikre at overordnede mål for universiteter og høyskoler blir fulgt opp. Siden *Reglement for økonomistyring i staten* stiller spesifikke krav til risikostyring, betyr dette at institusjonen skal utforme sitt planarbeid ut fra hvilken risiko som fremkommer i institusjonens eget system for risikostyring. Ved fastsettelse av virksomhetsmål og spesifisering av styringsparametere skal institusjonene ta utgangspunkt i sine risiko- og vesentlighetsvurderinger i sitt system for risikostyring knyttet til de overordnede målene for virksomheten. Dette vil sikre at styringsparametrene (institusjonens definerte resultatmål og kvalitative vurderinger) fanger opp vesentlige forhold som styret vedtar tiltak i forhold til og ledelsen styrer etter.

Formålet med mål- og resultatstyringen er ikke å styre etter måloppnåelse på den enkelte styringsparameter, men å nå de langsiktige målsetningene for virksomheten og få et best mulig grunnlag for å forstå hvilke risikoer institusjonene står overfor på de ulike områder. Dette krever integrering av risikostyring og gode systemer for planlegging på alle nivå i virksomheten. Styret må sørge for at håndtering av risiko blir en integrert del av institusjonens system for oppfølging av mål og resultater. Vi viser til Reglement for økonomistyring i staten § 4 og Bestemmelser om økonomistyring i staten kap. 2, pkt. 2.2.

Departementet vil i tillegg til styringsparametrene i målstrukturen også ta hensyn til ulike evalueringer og relevant statistikk i vurderingen av universitets samlede måloppnåelse. I etatsstyringsmøtene vil departementet særlig legge vekt på hvordan institusjonene etablerer gode systemer for oppfølging av planene og hvordan styret følger opp resultatutviklingen og iverksetter tiltak som kan bidra til å sikre måloppnåelse totalt sett, jf del 5 nedenfor.

For videre omtale av endringen i målstrukturen viser vi til departementets brev 28. november 2007.

2.2 Målstruktur 2008

Nedenfor presenteres sektormål og virksomhetsmål for 2008. Kvalitative og kvantitative styringsparametere som institusjonene særlig skal følge opp i 2008, vil fremgå av del 4, jf brevet 28. november 2007 .

Sektormål 1	Universitetene skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.
Virksomhetsmål 1.1	Universitetene skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.
Virksomhetsmål 1.2	Universitetene skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømning.
Virksomhetsmål 1.3	Universitetene skal ha et utstrakt internasjonalt utdannings samarbeid av høy kvalitet, som både bidrar til økt utdanningskvalitet og sikrer kvalifiserte kandidater til samfunns- og næringsliv.

Sektormål 2   **Universitetene skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid. Universitetene har et nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning innen de fagområder de tildeler doktorgrad.**

Virksomhetsmål 2.1   Universitetene skal ivareta nasjonale behov for bredde i grunnforskningen. Samtidig skal universitetene konsentrere forskningsinnsatsen for å oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet innen utvalgte fagområder og samarbeide internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.

Virksomhetsmål 2.2   Universitetene skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet. Forskerutdanningen skal være innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og samfunnet for øvrig.

Sektormål 3   **Universitetene skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, og medvirke til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Universitetene skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.**

Virksomhetsmål 3.1   Universitetene skal gjennom formidling og deltakelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU-virksomheten.

Virksomhetsmål 3.2   Universitetene skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom innovasjon og verdiskapning.

Sektormål 4   **Universitetene skal ha en personal- og økonomiforvaltning som sikrer effektiv utnytting av ressursene.**

Virksomhetsmål 4.1   Universitetene skal føre en aktiv arbeidsgiverpolitikk som bidrar til å rekruttere og utvikle kompetanse som reflekterer institusjonenes oppgaver og ansvarsområder.

Virksomhetsmål 4.2   Universitetene skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

Virksomhetsmål 4.3   Universitetene skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen med fokus på god intern kontroll og effektiv ressursforvaltning som tar hensyn til institusjonenes strategiske prioriteringer.

Sektormål 5   **Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Tromsø og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet har et særskilt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museer med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum.**

Virksomhetsmål 5.1   Universitetene skal sørge for god sikring og bevaring av museumssamlingene, og bidra til digitalisering av denne kulturarven.

Virksomhetsmål 5.2   Universitetsmuseene skal gjennom samlingsvirksomheten være en aktiv samfunnsaktør. Samlingene skal tilrettelegges for bruk i offentlig forvaltning og av den interesserte allmennhet.

2.3 Styreforankring av risikostyring

Risikostyring er en forvaltningsreform og en integrert del av mål og resultatstyringen som overordnet styringsprinsipp hjemlet i Reglement for økonomistyring i staten § 14. Risikostyring må ses i sammenheng med reglementets krav til styring og intern kontroll, jf reglementets kapittel 2.

Institusjonene i universitets- og høyskolesektoren har betydelig autonomi. De har blant annet en lovfestet akademisk frihet, organisatorisk frihet, fullmakt til å opprette eller ha eierinteresser i aksjeselskap, og de har unntak fra bruttoprinsippet og har fått særskilte budsjettfullmakter. Den institusjonelle autonomien er en nødvendig forutsetning for å kunne sikre uavhengig utdanning og forskning og samtidig gi institusjonene frihet til å tilpasse seg nye krav til kvalitet, relevans og økt konkurranse både nasjonalt og internasjonalt.

Autonomi på flere områder og frihetsgrader i innretning av styring og intern kontroll stiller høyere krav til styrets arbeid enn tidligere. For å få i stand et godt system for risikostyring ved institusjonen, er det vesentlig med styre- og ledelsesforankring. Videre er det vesentlig at de risikovurderinger som blir gjort, brukes aktivt til å prioritere og styre i lys av risiko og vesentlighet.

Rapporteringskrav på dette punktet følger i del 4.

2.4 Styring av kapasitet for enkelte utdanninger i 2008/2009

Institusjonene har fått større frihet til å tilpasse studietilbud til endringer i søkningen. For å sikre rekrutteringen til bestemte yrkesgrupper er det fortsatt behov for å stille krav til studiekapasitet ved enkelte utdanninger.

Departementet styrer aktiviteten gjennom aktivitetskrav. Aktivitetskravene er knyttet til antall avlagte 60-studiepoengsenheter det første studieåret ved den enkelte utdanning. Videre er det lagt inn forutsetning om videreføring av opptaksnivået for enkelte andre utdanninger.

Departementet legger til grunn at opptaksnivå for realfags- og ingeniørutdanningene blir holdt på samme nivå som tidligere.

Det blir ikke stilt aktivitetskrav for lærerutdanningene i 2008. Institusjonene må primært disponere eventuell ledig kapasitet på dette området til ulike grunnutdanninger for lærere eller til videreutdanning for lærere i sentrale skolefag. Departementet vil følge nøye med på rekrutteringen til grunnutdanningen for lærere ved hver enkelt institusjon.

Tabell 4 Aktivitetskrav 2008/2009

Utdanning	Antall 60-studiepoengsenheter som skal avlegges første årstrinn
Sykepleier	209
Vernepleier	23
ABIOK	21

Aktivitetskravet gjelder for ABIOK-utdanningene (anestesi-, barne-, intensiv-, operasjons- og kreftsykepleie) samlet. Institusjonen må i samråd med praksisfeltet selv foreta fordeling på de enkelte utdanninger. Vi legger til grunn at det fortsatt vil variere hvor ofte det tas opp til disse utdanningene. Det innebærer at en må se flere år i sammenheng for å kunne fastslå om aktivitetskravet nås. Størrelsen på opptaket må derfor tilpasses dette.

2.5 Samarbeidsmidler for praksisundervisning i helse- og sosialfagutdanninger

I statsbudsjettet for 2006 ble bruken av de tidligere praksisveiledningsmidlene lagt om. Midlene skal f.o.m. 2006 nyttes til prosjekter/særskilte tiltak innen alle helse- og sosialfagutdanninger som har til hensikt å fremme samarbeid mellom universitetene/høyskolene og praksisstedene, både i spesialisthelsetjenesten, primærhelsetjenesten og i sosialtjenesten. Vi ber om at en ved fastsetting av størrelsen på samarbeidsmidlene legger til grunn minimum det beløp som har vært utbetalt til praksisstedene senere år til dekning av utgifter i forbindelse med praksis for helse- og sosialfagstudenter.

2.6 Intern styring og intern kontroll

2.6.1 System for risikostyring

Universitetene skal gjennomføre risikovurderinger for å kartlegge de viktigste risikoforholdene i arbeidet med å nå de målene som er formulert i tildelingsbrevet.

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll. Følgende hovedelementer skal gjenfinnes i virksomhetens vurdering:

- Definisjon av risiko, dens sannsynlighet og konsekvens knyttet til virksomhetens måloppnåelse. Dette bestemmer vesentlighet.
- Definisjon av toleranse for risiko for ikke å nå en bestemt målsetning. Dette skal også si noe om når aktiviteter skal iverksettes for å redusere risiko til et akseptabelt nivå.
- Identifikasjon av tiltak og kontrollaktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme.
- Valg av tiltak og kontrollaktiviteter etter en vurdering av kostnad i forhold til.

Dette skal være virksomhetens egne risikovurderinger. Systemet skal presenteres i del 4.3 i Rapport og planer(2008-2009), hvor det også rapporteres i forhold til styreforankring av risikostyring.

2.6.2 Etske retningslinjer

Departementet vil understreke viktigheten av at det foreligger etiske retningslinjer som omfatter både faglige og administrative aspekter. Fra 1. juli 2007 er det opprettet et nytt nasjonalt utvalg for gransking av redelighet i forskning.

2.6.3 Svakheter i økonomiforvaltningen

Riksrevisjonen har gjennom sin regnskaps- og forvaltningsrevisjon påtalt følgende forhold i sektoren:

- Kravene til risikovurderinger er ikke oppfylt
- Manglende kvalitet i institusjonenes resultatrapportering
- Manglende måloppnåelse og felles forståelse av hva som ligger i definerte målsetninger
- Manglende kontroll av data som registreres i DBH
- Få virksomheter har redegjort for ressursinnsatsens påvirkning på resultatene i henhold til krav i tildelingsbrevet
- Mange virksomheter har ikke etablert systemer og rutiner som sikrer gjennomføring av budsjettene i samsvar med forutsetningene for bevilgningene
- For svak styring og forvaltning av selskap der institusjonen forvalter statens eierinteresser
- Manglende etterlevelse av regelverk for offentlige anskaffelser
- Manglende etterlevelse av regelverk for eksternfinansiert virksomhet (F-35-02).

Departementet forutsetter at institusjonene følger opp disse forholdene.

2.6.4 Gjennomføring av budsjett

Styrene ved institusjonene har i henhold til universitets- og høyskoleloven og Hovedinstruksen for økonomiforvaltning i sektoren ansvar for å beslutte og gjennomføre nødvendig tiltak med sikte på en hensiktsmessig økonomiforvaltning og styring. Dette forutsetter at institusjonene disponerer sine midler langsiktig og i samsvar med egne strategier, men likevel slik at de gjennomfører det budsjettet Stortinget har tildelt institusjonene det respektive år. Departementet vil både gjennom særskilte tiltak og gjennom etatsstyringsmøtet følge opp dette forholdet.

2.6.5 Selskapsdatabasen

DBH har på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet utviklet en selskapsdatabase, som er et register over selskaper med statlige eierinteresser i virksomheter underlagt Kunnskapsdepartementet. Formålet med Selskapsdatabasen er at departementet og institusjonene til enhver tid kan finne oppdatert informasjon om selskapene. Selskapsdatabasen skal være et verktøy for departementet og institusjonene i forvaltningen av statens eierinteresser.

Databasen skal inneholde fortløpende oppdaterte oversikter over eierforhold i aksjeselskaper. Institusjonen skal opplyse om:

- Vedtekter, stiftelsesdokumenter, eventuelle avtaler mellom institusjon og selskap og eventuell tredjepart
- Informasjon om styret, herunder om medlemmenes er valgt av de ansatte, hvor lenge de har innehatt styrevervet og når dette utløper
- Lønn, bonus og andre goder til ledende ansatte.
- Oppdaterte nøkkeltall.

Institusjonene skal påse at rapporteringen til Selskapsdatabasen er komplett for alle selskaper, også for tidligere år. Databasen brukes aktivt, og den skal til enhver tid ha fullstendig og oppdatert informasjon. Departementet vil følge opp institusjonenes rapportering. Mangelfull rapportering kan medføre at en institusjon mister sine fullmakter til å erverve aksjer og forvalte statens eierskap.

Det er gitt spesifikke krav til årlig rapportering som institusjonen skal rapportere på under del 4.

2.6.6 Forvaltning av bygninger og lokaler

Bygninger og lokaler er en stor utgiftspost for universiteter og høyskoler. Det er derfor viktig at alle institusjoner i sektoren går nøye gjennom arealbehovet sitt og de lokalløsninger som er valgt, med sikte på størst mulig kostnadseffektivitet på dette området.

Departementet understreker at institusjoner som selv forvalter sin bygningsmasse, må gjennomføre nødvendig vedlikehold og påkostninger for å opprettholde bygningsmassens bruksverdi.

Kunnskapsdepartementet har satt i gang et arbeid med å legge til rette for balanseføring og aktivering av varige driftsmidler. Prosjektet omfatter registrering og verdsettelse av maskiner og transportmidler, driftsløssøre, inventar m.v. per 1. januar 2008. Disse eiendelene skal aktiveres i virksomhetsregnskapet ved den enkelte institusjon som omfattes av prosjektet og gjennomføres i samsvar med bestemmelsene i de statlige regnskapsstandardene og presenteres i årsregnskapet for 2008. Dette vil gi bedre oversikt og informasjonsgrunnlag om det fremtidige investeringsbehovet. Senere regnskaper vil vise om virksomhetene opprettholder verdiene de disponerer.

2.6.7 Innføring av elektronisk innkjøpsstøttesystem

Universitets- og høyskolerådets innkjøpsutvalg overtok i 2006 ansvaret for å samordne og håndtere den videre prosessen i forbindelse med oppfølging av punkt 6 i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for 2006, hvor institusjonene ble bedt om å gi arbeidet med effektivitetsfremmende elektroniske innkjøp høy prioritet.

Innkjøpsutvalget la i 2006 fram en framdriftsplan for gjennomføring av prosjektarbeidet og vedtok å slutte seg til Fornyings- og administrasjonsdepartementets e-handels- sekretariatsprosess som en optimal løsning for å anskaffe et system som fyller både enkle og mer avanserte behov for støttesystem innen anskaffelsesområdet for hele universitets- og høyskolesektoren. E-handelssekretariatet vil i desember 2007 inngå rammeavtale om verktøy for gjennomføring av

konkurranser for offentlige innkjøp. Når rammeavtalen er klar, vil den enkelte institusjon i sektoren gjennomføre minikonkurranse mellom de to forhåndsgodkjente leverandørene og inngå egen tilslutningsavtale.

Departementet forutsetter at hver enkelt institusjon inngår tilslutningsavtale innen de frister som blir fastsatt når rammeavtalen er inngått.

2.6.8 Offentlige anskaffelser

Kunnskapsdepartementet understreker kravene i lov om offentlige anskaffelser av 16. juli 1999 nr 69 med tilhørende forskrift av 24. november 2006 nr 1295 med endringer per 1. januar 2007.

Riksrevisjonen har påpekt fortsatt brudd på regelverket hos flere institusjoner i universitets- og høyskolesektoren. Det er særlig blitt påpekt brudd knyttet til direkte kjøp, manglende utarbeidelse av anskaffelsesprotokoller, manglende innhenting av skatteattester og HMS-erklæringer samt rutiner for registrering av eiendeler.

2.6.9 Oppfølging av IA-avtalen

Universitetene skal rapportere på sykefravær og tiltak for å redusere dette, tiltak for å beholde og rekruttere personer med nedsatt funksjonsevne og tiltak for å øke reell pensjonsalder i Rapport og planer (2008-2009).

2.7 Tverrdepartementale fellesføringer

2.7.1 Statsstøtte etter EØS-avtalens artikkel 61, jfr. artikkel 59 nr. 2

En rekke institusjoner og aksjeselskaper under Kunnskapsdepartementet utfører samfunnsoppdrag, samtidig som de også utfører ”økonomisk aktivitet”, dvs. de tilbyr (varer og) tjenester i et marked. Dersom samfunnsoppdraget og den økonomiske aktiviteten foregår innenfor samme regnskapsmessige enhet, regnes mottaker som ”foretak” i EØS-avtalens forstand. Dette innebærer at en rekke krav må være oppfylt for at utbetalingen kan regnes som lovlig.

Retningslinjene for hva som blir vurdert som ”lovlig” statsstøtte, er meget omfattende og varierer fra område til område. Tre hovedprinsipper er imidlertid gjennomgående: Det må klart spesifiseres hva midlene skal brukes til, det må kunne dokumenteres at den samfunnsoppgaven som får offentlig støtte, ikke blir overkompensert utover evt. en rimelig fortjeneste og det må kunne dokumenteres at det ikke skjer noen kryssubsidiering av konkurranseutsatt ”økonomisk aktivitet”.

Universiteter og høyskoler må være bevisst disse reglene, både når de selv er ”foretak” etter disse reglene når de driver økonomisk aktivitet, og når de gir utbetalinger til andre. På Fornyings- og administrasjonsdepartementets hjemmeside finnes mye informasjon om statsstøtte, herunder veilederen ”EØS-avtalens regler om offentlig støtte”.

Rapport på dette området skal inneholde en kort vurdering av hvilke vurderinger og tiltak institusjonene gjør i forhold til dette regelverket.

2.7.2 Miljøledelse i statlige virksomheter

Regjeringen la sommeren 2007 fram en handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar ved offentlige anskaffelser. Planen inneholder en egen miljøpolitikk for statlige innkjøp hvor det stilles konkrete krav til innkjøp av prioriterte produktgrupper. Planen ligger elektronisk tilgjengelig på <http://www.regjeringen.no/Upload/MD/Vedlegg/Planer/T-1467.pdf>. Den enkelte statlige institusjon må sørge for å følge opp miljøpolitikken og se til at den inngår i styringssystemet.

Videreføring av miljøledelse (Grønn stat) er en del av handlingsplanen. Det skal foretas en årlig revisjon av miljøledelsesarbeidet hvor det skal legges til rette for forbedringer. På www.gronnstat.no er det samlet veiledninger, verktøy og relevante eksempler i forbindelse med dette. Institusjoner med betydelige miljøutfordringer, eksempelvis knyttet til behandling av farlig avfall og kjemikalier, bør innføre tredjepartssertifiserte miljøledelsessystemer.

Rapport og planer skal inneholde følgende:

- En kort beskrivelse av hvordan handlingsplanen er fulgt opp
- En kort rapport om arbeidet med miljøledelse i virksomheten.

2.7.3 Samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid

I henhold til Kgl. res. av 3. november 2000 er det enkelte departement ansvarlig for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet innen eget ansvarsområde. Dette innbefatter ansvar for kriser og katastrofer i fredstid i tillegg til sikkerhetspolitiske kriser ved krig og terror.

Institusjonene må kunne dokumentere at det er gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser, at det eksisterer tilfredsstillende planverk og at det er avholdt øvelser. Gjennom rapportering, etatsstyringsmøter og tilsyn kan departementet kontrollere at beredskapssituasjonen er tilfredsstillende. Arbeidet med beredskap skal beskrives i rapport og planer.

2.7.4 Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (HMS)

Arbeidsmiljøloven stiller krav om at det skal utføres systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid på alle plan i virksomheten. Forskrift om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter konkretiserer dette arbeidet ytterligere. Lov, forskrift og andre publikasjoner finnes på <http://www.hmsetatene.no>.

Det er en kontinuerlig utfordring å gjøre HMS-arbeidet praktisk, enkelt og godt tilpasset forholdene i institusjonen. Arbeidet må oppleves nyttig for alle ansatte. Det er spesielt viktig å arbeide for et godt psykososialt arbeidsmiljø i hele virksomheten. HMS-arbeidet skal dokumenteres. I rapport og planer skal institusjonene rapportere om mål og resultater på HMS-området.

2.7.5 Likestilling – aktivitets- og redegjørelsesplikten

Alle offentlige institusjoner er pålagt å arbeide aktivt for likestilling, både som arbeidsgivere og som myndighetsutøvere, jf likestillingsloven § 1a. I rapport og planer skal det redegjøres for tilstanden når det gjelder likestilling i institusjonen. Det skal også redegjøres for tiltak som er i verk-satt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling.

Følgende momenter skal rapporteres:

- Kjønnsfordelingen på ansatte i virksomheten, og eventuelt mellom avdelinger og nivå.

Så langt det er mulig skal det også gjøres rede for:

- Gjennomsnittslønn for kvinner og menn, eventuell lønn i kvinnedominerte stillinger kontra mannsdominerte, og kjønnsfordeling blant de høyest lønnede og de lavest lønnede.
- Kjønnsfordelingen på nytilsatte og på internt avansement, eventuelt på ulike stillingskategorier.
- Kjønnsdelt statistikk på heltids- og deltidsansatte, eventuell overtid.

Likestillingsombudet har opprettet en nettbasert rådgivingstjeneste for arbeidet med likestilling: <http://www.likestillingsombudet.no/fremme>.

2.7.6 Systematiske brukerundersøkelser

Som oppfølging av regjeringens strategi for fornyelse av offentlig sektor, skal institusjonene utarbeide strategi for å gjennomføre brukerundersøkelser på publikumsrettede tjenester, med rapportering på strategi og iverksatte tiltak. Forutsetningene ivaretas her på en hensiktsmessig måte gjennom institusjonenes arbeid med læringsmiljøet, jf universitets- og høyskolelovens kapittel 4, § 4-3.

2.7.7 Retningslinjer for lønn til ledende ansatte i statsaksjeselskap

Nærings- og handelsdepartementet har utarbeidet retningslinjer for lederlønn i alle selskaper med dominerende statlig eierandel. Retningslinjene gjelder fra 2007. Kunnskapsdepartementet ber institusjonene sørge for at disse retningslinjene blir veiledende for lønn til ledende ansatte i selskap hvor institusjonen forvalter statens eierinteresser. Se nærmere informasjon i statens eierberetning: <http://www.eierberetningen.no>.

2.7.8 Integrering og inkludering av personer med innvandrerbakgrunn

Regjeringen har bestemt at alle statlige virksomheter i 2008 skal sette mål og utarbeide planer for å øke rekrutteringen av personer med innvandrerbakgrunn. Slike mål og planer kan for eksempel inngå i virksomhets- og/eller personalplaner. Dette inngår som ett av tiltakene i handlingsplan for integrering og inkludering som regjeringen la frem i statsbudsjettet for 2008. For 2008 skal institusjonene så langt det er mulig rapportere om:

- Antall og andel (i prosent) ansatte (faste og midlertidige stillinger) med innvandrerbakgrunn i virksomheten den 1. januar 2008
- Hvilket mål virksomheten har satt for rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn i 2008
- Antall og andel ansatte med innvandrerbakgrunn den 1. januar 2009.

Personer med innvandrerbakgrunn defineres i denne sammenheng som personer med to utenlandskfødte foreldre som har innvandret til Norge, eller som er født i Norge med to foreldre som er født i utlandet. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) gir råd og veiledning til statlige virksomheter i arbeidet med å rekruttere flere innvandrere. Virksomhetene kan ta kontakt med IMDi for råd og veiledning i arbeidet, herunder for ferdig utarbeidet skjema for å kartlegge antall ansatte med innvandrerbakgrunn.

3. FULLMAKTER OG DELEGASJON

Budsjettfullmaktene for 2008 og fullmakt til å forvalte statens eierinteresser omtales nedenfor. For omtale av budsjettposter, internbudsjett og øvrige administrative fullmakter viser vi til generelt regelverk for universitets- og høyskolesektoren som anført nedenfor.

Vi viser til Bevilgningsreglementet, Reglement for økonomistyring i staten, Bestemmelser om økonomistyring i staten fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 14. november 2006 og revidert hovedinstruks fra daværende Utdannings- og forskningsdepartementet om økonomiforvaltningen ved institusjoner i universitets- og høyskolesektoren fastsatt 1. august 2005. For administrative fullmakter viser vi også til særskilte brev og rundskriv.

Tilsetninger må skje innenfor de rammene som tjenestemannsloven og universitets- og høyskoleloven setter. Vi peker særskilt på at institusjonene må ha hjemmel for midlertidige tilsetninger etter § 3 i tjenestemannsloven med forskrifter eller i universitets- og høyskoleloven.

3.1 Budsjetfullmakter

3.1.1 Vedtak om nettobudsjettering

Stortinget gir ved særskilt vedtak samtykke til unntak fra bruttoprinsippet, jf. Bevilgningsreglementets § 4, 2. ledd. Unntaket er bekreftet for Universitetet i Agder for 2008 ved at det er gitt nettobevilgning under utgiftspostene 50, 51 og 52 i budsjett for 2008 i Stortingets vedtak 2007, jf Budsjett-innst. S. nr. 12 (2007-2008) og St.prp. nr. 1 (2007-2008).

Storingsvedtaket innebærer at i tillegg til bevilgning på 50-post, kan Universitetet i Agder disponere eksterne inntekter fullt ut til sitt formål. Universitetet i Agder disponerer eventuelt positivt årsresultat og har ansvaret for å dekke eventuelt negativt årsresultat, jf. rundskriv R-106 fra Finansdepartementet og hovedinstruks fra daværende Utdannings- og forsknings-departementet om økonomiforvaltningen ved institusjoner i universitets- og høyskolesektoren, fastsatt 1. august 2005.

Institusjoner med unntak fra bruttoprinsippet må påse at midler fra andre statsinstitusjoner utbetales til institusjonenes arbeidskonti hos kontofører.

3.1.2 Fullmakt til å opprette og eie aksjer i selskaper

Institusjonenes adgang til å opprette selskaper og til å kjøpe aksjer i eksisterende selskaper forutsetter at departementet gir institusjonene særskilte fullmakter i henhold til vedtak IV Andre vedtak, 4 Diverse fullmakter nr. 2 i Stortingets budsjettvedtak høsten 2007 .

Kunnskapsdepartementet gir med dette Universitetet i Agder fullmakt til å:

- a) opprette nye selskap og delta i selskap som er av faglig interesse for institusjonen
- b) bruke overskudd av oppdragsvirksomhet til kapitalinnskudd ved opprettelse av nye selskaper eller ved deltakelse i selskaper som er av faglig interesse for virksomheten
- c) bruke utbytte fra selskap som virksomheten har kjøpt aksjer i eller etter fullmakt forvalter, til virksomhetens drift eller til kapitalinnskudd
- d) bruke inntekt fra salg av aksjer i selskap som virksomheten har ervervet med overskudd fra oppdragsvirksomhet eller etter fullmakt forvalter, til virksomhetens drift eller til kapitalinnskudd.

Institusjonen skal legge departementets reglement til grunn ved sin utøvelse av myndighet etter fullmaktene, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-4. Vi minner om at det ikke er adgang til å benytte tingsinnskudd, og at det ikke er adgang til å opprette stiftelser.

Departementet gjør oppmerksom på at fullmaktene når som helst kan trekkes tilbake. Fullmaktene medfører ingen innskrenkninger i departementets instruksjonsmyndighet.

3.2 Administrative fullmakter

3.2.1 Fullmakt til å forvalte statens eierinteresser

Kunnskapsdepartementet gir med dette Universitetet i Agder fullmakt til å forvalte statens eierinteresser på vegne av departementet i selskap opprettet ved bruk av overskudd fra eksternt finansiert virksomhet, jf. ovennevnte fullmakter. Universitetet skal legge departementets retningslinjer for forvaltning av statens eierinteresser til grunn.

Departementet gjør oppmerksom på at fullmaktene når som helst kan trekkes tilbake. Fullmaktene medfører ingen innskrenkninger i departementets instruksjonsmyndighet.

3.2.2 Delegasjon av innkallelse til generalforsamling i heleide selskap

Kunnskapsdepartementet delegerer med dette til Universitetet i Agder å innkalle til generalforsamling i aksjeselskap der staten eier alle aksjene og hvor institusjonen forvalter eierskapet, jf aksjeloven § 20-5 første ledd.

Delegasjonen gjelder for 2008, og kan når som helst trekkes tilbake. Delegasjonen medfører ingen innskrenkninger i departementets myndighetsutøvelse, og kan ikke delegeres videre. Departementet forutsetter at universitetet holder seg til bestemmelsene i aksjeloven, herunder varsler Riksrevisjonen om generalforsamlinger i aksjeselskap der staten eier alle aksjene, jf aksjeloven § 20-7. Generalforsamling skal så vidt mulig avholdes innen 31. mai hvert år. Videre skal protokoller fra styremøter og generalforsamlinger oversendes Riksrevisjonen.

Universitetet skal sørge for kjønnsbalanse i styrene i aksjeselskaper, jf. aksjeloven § 20-6. Departementet minner om at dette er et absolutt krav for statsaksjeselskapene.

Departementet ber om å få tilsendt innkallinger og protokoller fra både ordinære og ekstraordinære generalforsamlinger i selskap der staten eier alle aksjene eller har dominerende innflytelse. Det er viktig for departementet å kunne utøve sin eierrolle på en tilfredsstillende og forsvarlig måte. Kunnskapsdepartementet må derfor til enhver tid være informert om sentrale forhold knyttet til selskapets virksomhet. Institusjonen skal informere departementet om enhver aktivitet i heleide selskap som har betydning for å sikre at statens eierinteresser forvaltes på en forsvarlig måte.

3.2.3 Fullmakt til å inngå leieavtaler utover budsjettåret

Kunnskapsdepartementet gir med dette Universitetet i Agder fullmakt til å inngå avtale om leie av lokaler, jf departementets brev 26. mars 2001. Det er en forutsetning for bruk av fullmakten at kostnadene dekkes innenfor uendret bevilgningsnivå for hele avtaleperioden.

Fullmakten gjelder ikke for leieprosjekt som etter sin art eller omfang må klassifiseres som byggesak. Fullmakten gjelder heller ikke for avtale om leie av lokaler med varighet ut over 10 år. Slike leieavtaler skal forelegges departementet til godkjenning før de inngås med bindende virkning for staten. Tilsvarende gjelder avtale om innleie av spesialbygg fra privat utleier.

Det er en forutsetning for bruk av fullmakten at Universitetet i Agder nøye vurderer behovet for oppsigelsesklausuler. Hensynet til den fremtidige handlefrihet skal veie tungt ved denne vurderingen. Slike vurderinger skal foreligge som en del av grunnlagsmaterialet i den enkelte sak om inngåelse av leieavtaler.

4. KRAV TIL RAPPORTERING OM PLANER OG RESULTATER

4.1 Rapporteringskrav for 2007

Rapporteringskravene for 2007 er lagt ut på DBH sine nettsider:

<http://dbh.nsd.uib.no/dbhvev/dokumentasjon/rapporteringskrav>.

Rapporteringen skal struktureres i henhold til malen på den nevnte nettsiden. Frist for denne rapporteringen er 1. mars 2008, jf. avsnitt 4.5 nedenfor.

Presisering av rapporteringskrav for 2007

Departementet presiserer med dette følgende rapporteringskrav for 2007:

- Studiepoengsrapportering
- Skattefunn

Presiseringene er også omtalt i eget brev til institusjonene av 17. oktober 2007.

Studiepoengsrapportering

Studiepoengsrapporteringen er en viktig del i finansieringssystemet for institusjonene i Universitets- og høyskolesektoren. Når det gjelder rapporteringen fra institusjonene, blant annet av data som inngår i finansieringssystemet, stiller departementet krav til hva det skal rapporteres på. Samtidig stiller departementet krav om at institusjonene skal ha gode rutiner for kvalitetssikring. Departementet ønsker derfor med dette å varsle sektoren om endret rapporteringskrav for studiepoengsrapporteringen fra og med produksjonen for 2007.

Endringen innebærer at institusjonene selv skal forklare avvik i studiepoengsrapporteringen ut fra følgende kriterier:

Studiepoeng:

- Utviklingen i avlagte *studiepoeng* for den enkelte institusjon vurderes nærmere for studieprogrammer som både har over 20 avlagte 60-studiepoengsenheter og endringer på mer en 20 pst. fra forrige rapporteringsår innenfor kategoriene A-F. Utviklingen vurderes i første rekke i forhold til endringer i registrerte studenter og endringer i strykprosent. Hvis forklaringen ikke finnes her, vurderes også utviklingen i forhold til opptak og eventuelle omlegginger av studietilbud ved den aktuelle institusjon.
- Det kontrolleres tilsvarende avvik i avlagte studiepoeng på studieprogramnivå på 20 prosent.

Utvekslingsstudenter:

- Utviklingen i antall utvekslingsstudenter på over 20 prosent vurderes nærmere.

Institusjonene skal rapportere for 2007 i Rapport og planer (2007-2008) og for 2008 i Rapport og planer (2008-2009).

Skattefunn

I tildelingsbrevene for 2007 ble Skattefunn satt som en resultatindikator under delmål 3.2 i del 4.3.1. Departementet har kommet til at rapporteringen av denne indikatoren ikke er dekkende for institusjonenes bidrag til skattefunnordningen. Vi ber derfor om at institusjonene ser bort fra denne resultatindikatoren i rapporteringen for 2007.

4.2 Planer for 2008

Institusjonene skal med utgangspunkt i budsjettproposisjonen og tildelingsbrevet utvikle egne visjoner, mål og planer. Disse skal tydelig definerer den interne styringen og hvordan man ønsker å utvikle egen virksomhet. Det skal ivaretas og utvikles administrative løsninger som gir god styringsinformasjon til alle brukergrupper, og som fyller regel- og instruksverkets spesifikasjoner. Institusjonene skal i dokumentet Rapport og planer (2007-2008) gjøre rede for institusjonens planer for 2008 i henhold til målstrukturen som er fastsatt av departementet og institusjonens egne mål. For 2008 skal det i tillegg rapporteres særskilt på enkelte punkter – nærmere spesifisert under del 4.3.

4.3 Rapporteringskrav for 2008

Universitetene skal rapportere i henhold til sektormål og virksomhetsmål i avsnitt 2.2 foran, samt i henhold til de kvalitative og kvantitative styringsparameterne slik det fremgår av avsnittet nedenfor.

Det vises for øvrig til endring av rapporteringskrav for studiepoengsrapporteringen fra og med produksjonen for 2007, jf. 4.1 *Rapporteringskrav for 2007*.

4.3.1 Rapportering i henhold til målene for 2008

Rapportering under sektormål 1

Universitetet skal rapportere i henhold til de utvalgte områdene under sektormål 1. For hvert punkt skal det gis en kort **kvalitativ vurdering** av hvordan universitetet har fulgt opp området i 2008. Følgende punkter skal vektlegges:

- vise videreutviklingen av kvalitetssikringssystemene, herunder hvordan systemene blir forankret i fagmiljøene
- vise hvordan kvalitetssikringssystemene blir brukt strategisk i arbeidet med å øke kvaliteten i utdanningen
- omtale strategi for utvikling av fagporteføljen og faglig profil, herunder vise avveiningene som gjøres når det gjelder bredde versus dybde, hensynet til små og utsatte fag, relevans etc.
- omtale strategi for arbeidet med internasjonalisering, og vise hvordan dette bidrar til utviklingen av den faglige virksomheten
- rapportere for gjennomføring av plan for oppfølging av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningens (NOKUTs) evaluering av allmennlærerutdanning, jf departementets brev av 11. desember 2006.

Rapportering under virksomhetsmål 1.1

Universitetet skal gi en vurdering av måloppnåelsen på bakgrunn av institusjonens arbeid med utvikling av studietilbudene. Utviklingen i styringsparameterne skal inngå i vurderingen. Universitetet skal redegjøre for de områdene hvor utfordringene knyttet til oppfyllelse av virksomhetsmålet er størst.

Styringsparametere	Resultat				Resultatmål 2009
	2005	2006	2007	2008	
Antall primærstøkere per studie plass	Departementet henter tall fra DBH				
Antall uteksaminerte kandidater fordelt på utvalgte områder					
Eventuelle styringsparametere fastsatt av universitetet					

Rapportering under virksomhetsmål 1.2

Universitetet skal gi en vurdering av måloppnåelsen på bakgrunn av institusjonens arbeid med utvikling av studiekvaliteten og kvalitetssikringssystemene. Utviklingen i styringsparameterne skal inngå i vurderingen. Universitetet skal redegjøre for de områdene hvor utfordringene knyttet til oppfyllelse av virksomhetsmålet er størst.

Styringsparametere	Resultat				Resultatmål 2009
	2005	2006	2007	2008	
Nye studiepoeng per egenfinansiert student per år	Departementet henter tall fra DBH				

Studenter per undervisnings- forsknings- og formidlingsstilling					
Eventuelle styringsparametere fastsatt av universitetet					

Rapportering under virksomhetsmål 1.3

Universitetet skal gi en vurdering av måloppnåelsen på bakgrunn av institusjonens internasjonale utdannings samarbeid. Redegjørelsen skal omfatte hvordan universitetet legger til rette for at utvekslingen av studenter bidrar til økt utdanningskvalitet ved universitetet. Utviklingen i styringsparameterne skal inngå i vurderingen. Universitetet skal redegjøre for de områdene hvor utfordringene knyttet til oppfyllelse av virksomhetsmålet er størst.

Styringsparametere	Resultat				Resultatmål 2009
	2005	2006	2007	2008	
Antall utvekslingsstudenter (ut/innreisende)	Departementet henter tall fra DBH				
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud					
Eventuelle styringsparametere fastsatt av universitetet					

Rapportering under virksomhetsmål fastsatt av universitetet selv

Dersom universitetet har fastsatt egne virksomhetsmål, utover virksomhetsmålene fastsatt av departementet, skal universitetet gi en vurdering av måloppnåelsen. Utviklingen i styringsparameterne skal inngå i vurderingen. Universitetet skal redegjøre for de områdene hvor utfordringene knyttet til oppfyllelse av virksomhetsmålet er størst.

Rapportering under sektormål 2

Universitetet skal rapportere i henhold til de utvalgte områdene under sektormål 2. For hvert punkt skal det gis en kort **kvalitativ vurdering** på hvordan universitetet har fulgt opp området i 2008. Følgende punkter skal vektlegges:

- omtale arbeidet med å konsentrere forskningsinnsatsen og utvikle fagmiljøene
- omtale tiltak for å øke forskningsmidlene fra EU
- omtale tiltak for å øke gjennomstrømning i forskerutdanningen og status for rekruttering i nye tildelte stipendiatstillinger

Rapportering under virksomhetsmål 2.1

Universitetet skal gi en vurdering av måloppnåelse på bakgrunn av institusjonens arbeid for å sikre høy kvalitet i forskningen. Avveiningen mellom bredde og konsentrasjon skal kommenteres særskilt. Utviklingen i styringsparameterne skal inngå i vurderingen. Universitetet skal redegjøre for de områdene hvor utfordringene knyttet til oppfyllelse av virksomhetsmålet er størst.

Styringsparametere	Resultat				Resultatmål 2009
	2005	2006	2007	2008	
Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	Departementet henter tall fra DBH				
NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling					
Utveksling av ansatte via programavtaler					
EU-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling					
Eventuelle styringsparametere fastsatt av universitetet					

Rapportering under virksomhetsmål 2.2.

Universitetet skal gi en vurdering av måloppnåelse på bakgrunn av institusjonens arbeid med utvikling av doktorgradstilbudene. Utviklingen i styringsparameterne skal inngå i vurderingen. Universitetet skal redegjøre for de områdene hvor utfordringene knyttet til oppfyllelse av virksomhetsmålet er størst.

Styringsparametere	Resultat				Resultatmål 2009
	2005	2006	2007	2008	
Antall uteksaminerte doktorgradskandidater per vitenskapelig årsverk	Departementet henter tall fra DBH				
Eventuelle styringsparametere fastsatt av universitetet					

Rapportering under virksomhetsmål fastsatt av universitetet selv

Dersom universitetet har fastsatt egne virksomhetsmål, utover virksomhetsmålene fastsatt av departementet, skal universitetet gi en vurdering av måloppnåelsen. Utviklingen i styringsparameterne skal inngå i vurderingen. Universitetet skal redegjøre for de områdene hvor utfordringene knyttet til oppfyllelse av virksomhetsmålet er størst.

Rapportering under sektormål 3

Universitetet skal rapportere i henhold til de utvalgte områdene under sektormål 3. For hvert punkt skal det gis en kort **kvalitativ vurdering** av hvordan universitetet har fulgt opp området i 2008. Følgende punkter skal vektlegges:

- omtale arbeidet for at innovasjon blir en del av virksomheten ved institusjonen

- omtale arbeidet med å utvikle en policy (retningslinjer) for immaterielle rettigheter og forbedre håndteringen av dette
- omtale arbeidet med å gjøre utdanningene tilgjengelige og fleksible for hele befolkningen, uavhengig av bosted og livssituasjon.
- vise hvordan institusjonene legger til rette for god tilgjengelighet av forskningsresultater for allmennhet og samfunn.

Rapportering under virksomhetsmål 3.1

Universitetet skal gi en vurdering av måloppnåelse på bakgrunn av institusjonens arbeid med formidling. Universitetet skal redegjøre for de områdene hvor utfordringene knyttet til oppfyllelse av virksomhetsmålet er størst.

Rapportering under virksomhetsmål 3.2

Universitetet skal gi en vurdering av måloppnåelsen på bakgrunn av institusjonens samarbeid med samfunns- og næringsliv. Utviklingen i styringsparameterne skal inngå i vurderingen. Universitetet skal redegjøre for de områdene hvor utfordringene knyttet til oppfyllelse av virksomhetsmålet er størst.

Styringsparametere	Resultat				Resultatmål 2009
	2005	2006	2007	2008	
Omfang av eksternt finansiert virksomhet (EFV)	Departementet henter tall fra DBH				
Mottatte forretningsideer					
Nyopprettede selskaper basert på mottatte forretningsideer					
Eventuelle styringsparametere fastsatt av universitetet					

Rapportering under virksomhetsmål fastsatt av universitetet selv

Dersom universitetet har fastsatt egne virksomhetsmål, utover virksomhetsmålene fastsatt av departementet, skal universitetet gi en vurdering av måloppnåelsen. Utviklingen i styringsparameterne skal inngå i vurderingen. Universitetet skal redegjøre for de områdene hvor utfordringene knyttet til oppfyllelse av virksomhetsmålet er størst.

Rapportering under sektormål 4

Universitetet skal rapportere i henhold til de utvalgte områdene under sektormål 4. For hvert punkt skal det gis en kort **kvalitativ vurdering** på hvordan universitetet har fulgt opp området i 2008. Følgende punkter skal vektlegges:

- vise hvordan styret vurderer sitt ansvar for måloppfølging herunder
  - vektingen av faglige versus administrative ressursbehov
  - administrativ kapasitet og kompetanse for å sikre god kvalitet i økonomiforvaltningen
  - hvordan prinsippene for god eierstyring følges opp i randsonen
  - omfang og utvikling av utsatt virksomhet og begrunnelse for behovet for avsetninger til strategiske formål
- vise om institusjonen har etablert etiske retningslinjer som dekker både den faglige og den administrative siden

- omtale oppfølging av at institusjonen fullt ut følger det til enhver tid gjeldende regelverk for anskaffelser og forvaltning av bidragsprosjekter og oppdragsprosjekter
- omtale institusjonens oppfølging av egen intern kontroll, ref. Reglement for økonomistyring i staten § 14 – relatert både til systemer og kvalitetssikringsrutine

Rapportering under virksomhetsmål 4.1

Universitetet skal gi en vurdering av måloppnåelse på bakgrunn av institusjonens arbeid med rekruttering og kompetanseutvikling. Utviklingen i styringsparameterne skal inngå i vurderingen. Universitetet skal redegjøre for de områdene hvor utfordringene knyttet til oppfyllelse av virksomhetsmålet er størst.

Styringsparametere	Resultat				Resultatmål 2009
	2005	2006	2007	2008	
Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings-, forsker- og formidlingsstillinger	Departementet henter tall fra DBH				
Eventuelle styringsparametere fastsatt av universitetet					

Rapportering under virksomhetsmål 4.2

Universitetet skal gi en vurdering av måloppnåelse på bakgrunn av institusjonens arbeid med arbeidsmiljø og likestilling. Utviklingen i styringsparameterne skal inngå i vurderingen. Universitetet skal redegjøre for de områdene hvor utfordringene knyttet til oppfyllelse av virksomhetsmålet er størst.

Styringsparametere	Resultat				Resultatmål 2009
	2005	2006	2007	2008	
Andel kvinner, totalt og etter stillingskategori	Departementet henter tall fra DBH				
Eventuelle styringsparametere fastsatt av universitetet					

Rapportering under virksomhetsmål 4.3

Universitetet skal gi en vurdering av måloppnåelse på bakgrunn av institusjonens arbeid for å sikre høy kvalitet i økonomiforvaltningen og effektiv ressursforvaltning som tar hensyn til institusjonens strategiske prioriteringer. Utviklingen i styringsparameterne skal inngå i vurderingen. Universitetet skal redegjøre for de områdene hvor utfordringene knyttet til oppfyllelse av virksomhetsmålet er størst.

Styringsparametere	Resultat				Resultatmål 2009
	2005	2006	2007	2008	
Resultat EFV	Departementet henter tall fra DBH				
Eventuelle styringsparametere fastsatt av universitetet					

Rapportering under virksomhetsmål fastsatt av universitetet selv

Dersom universitetet har fastsatt egne virksomhetsmål, utover virksomhetsmålene fastsatt av departementet, skal universitetet gi en vurdering av måloppnåelsen. Utviklingen i styringsparameterne skal inngå i vurderingen. Universitetet skal redegjøre for de områdene hvor utfordringene knyttet til oppfyllelse av virksomhetsmålet er størst.

4.3.2 Rapporteringskrav om styreforankring av risikostyring

Institusjonen skal under rapporteringen om styreforankring av risikostyring kortfattet omtale:

- Beslutning om innføring av system for risikostyring.
- Hvordan institusjonen bruker risikovurderinger i sitt styrearbeid.
- Hvordan system for risikostyring er innført ved institusjonen med status i forhold til milepelsplan.

4.3.3 Rapporteringskrav for tverrdepartementale fellesføringer

Institusjonene skal gi en kortfattet beskrivelse av hvordan de tverrdepartementale fellesføringene er fulgt opp.

4.3.4 Økonomirapportering

Departementet vil oversende et eget brev om krav årsrapportering for 2007 parallelt med tildelingsbrevet. Det vil også for 2007 kreves at styret avgir en ledelseskommmentar i henhold til den reviderte mal som meddeles i ovennevnte brev. Opplegg for øvrig økonomisk rapportering i 2008 oversendes i eget brev.

4.3.5 Rapportering til DBH

Alle rapporteringskravene til DBH med spesifikasjoner ligger på internettsiden <http://dbh.nsd.uib.no/dbhvev/dokumentasjon/rapporteringskrav>

Det blir fra og med 2008 noen endringer i rapporteringskravene:

Rapportering på etterutdanning – kostnader og inntekter utgår.

Institusjonene skal rapportere på følgende nye områder:

- Opphavsland for hvor utenlandske studenter har tatt videregående opplæring
- Mer detaljert informasjon om fagbakgrunn for lærere
- Mer detaljert informasjon om gjennomstrømning organisert doktorgradsutdanning
- NUS-koder på emnenivå.

Departementet understreker viktigheten av å rapportere data korrekt, i tide og av god kvalitet. Institusjonene må videre sørge for å etablere nødvendige skriftlige rutiner og systemer for å sikre høy datakvalitet. Betydningen av resultatrapportering for departementene og underliggende virksomheter er understreket i Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten, fastsatt ved Kronprinsregentens resolusjon 12. desember 2003.

Departementet understreker videre at det er institusjonens ledelse som står ansvarlig for de data som rapporteres.

Informasjon om rutiner for rapportering til DBH ligger på internettsiden <http://dbh.nsd.uib.no/dbhvev/dokumentasjon/rapporteringsrutiner.cfm>.

4.3.6 Rapporteringskrav for Selskapsdatabasen

Vi viser til omtale i del 2 av Selskapsdatabasen med spesifikke krav til den årlige rapporteringen:

- Årsrapport, årsregnskap og revisors beretning
- Protokoller fra ordinære og ekstraordinære generalforsamlinger
- Aksje- og eierinteresser til statsregnskapet.

Ved opprettelse av nye eierforhold i aksjeselskaper skal opplysningene som nevnt over, rapporteres umiddelbart. Dette gjelder også avvikling eller salg av selskaper. Ulike forhold som påvirker selskapets eierstruktur, aksjekapital eller andre forhold av betydning skal også rapporteres straks det er gjort endringer.

Institusjonene skal rapportere aksje- og eierinteresser til statsregnskapet for regnskapsåret 2007 direkte til DBH. Det vil være en særskilt link til denne rapporteringen. Fristen for innrapportering av aksje- og eierinteresser vil bli nærmere omtalt i departementets brev om frister for rapportering.

I tillegg skal det gis en kort rapportering på hvordan universitetet har fulgt opp Selskapsdatabasen i 2008.

4.3.7 Øvrig rapportering

Aktivitetskrav

Institusjonene skal kommentere oppnådde resultater knyttet til aktivitetskravene i Rapport og planer (2008-2009), i henhold til tabellen i avsnitt 2.4 ovenfor.

Samarbeid med andre institusjoner om system for forskningsdokumentasjon

I St.meld. 20 (2004–2005) Vilje til forskning vises det til det nære forskningssamarbeidet mellom universiteter og helseforetak. I tillegg til helseforetakene er det også andre institusjoner som har et nært forskningssamarbeid med universiteter og høyskoler, herunder instituttsektoren. Departementet har satt ned en bredt sammensatt arbeidsgruppe bestående av representanter fra universiteter og høyskoler, instituttsektorene og helseforetakene med mandat til å komme med forslag om et felles vitenskapelig forskningsdokumentasjonssystem. Det forventes at dette arbeidet slutføres sommeren 2008.

Rapportering på doktorgradsavtaler der annen institusjon er gradsgivende

Universiteter som har fått stipendiatstillinger på områder der de selv ikke gir doktorgrad, skal rapportere følgende tabeller om doktorgradsavtalene i rapport og planer. Institusjoner som benytter stipendiatstillinger både til egne doktorgradsstudenter og til kompetanseutvikling, skal rapportere på avtaler for institusjonens egne doktorgradsutdanninger til DBH. Når det gjelder de avtalene som er inngått som ledd i kompetanseutvikling av eget personale (der annen institusjon er gradsgivende), skal det rapporteres på følgende tabeller i rapport og planer.

Nye doktorgradsavtaler, hele 2008

Studium (DBH-kategorier)	Finansiert over institusjonens grunnbudsjett		Finansiert over Norges forskningsråd		Finansiert over andre eksterne kilder	
	Totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner
Totalt						

Merknad:

Tabellen omfatter antall personer som har inngått nye doktorgradsavtaler (i organisert forskerutdanning) i løpet av 2008. Det kreves at personene er aktive i doktorgradsprogrammet og at de omfattes av en konkret doktorgradsavtale. Data rapporteres etter finansieringskilde.

Samtlige doktorgradsavtaler, høst 2008

Studium (DBH-kategorier)	Finansiert over institusjonens grunnbudsjett		Finansiert over Norges forskningsråd		Finansiert over andre eksterne kilder	
	Totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner
Totalt						

Merknad:

Tabellen omfatter totalt antall personer med doktorgradsavtaler (i organisert forskerutdanning) høstsemesteret 2008. Det kreves at personene er aktive i doktorgradsprogrammet og at de omfattes av en konkret doktorgradsavtale. Data rapporteres etter finansieringskilde.

Avlagte doktorgrader, hele 2008

Studium (DBH-kategorier)	Finansiert over institusjonens grunnbudsjett		Finansiert over Norges forskningsråd		Finansiert over andre eksterne kilder	
	Totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner
Totalt						

Merknad:

Tabellen omfatter avlagte doktorgrader, *inkludert* dr.philos. Det tas utgangspunkt i **disputasdato** for hvilket år/semester en kandidat rapporteres. Data rapporteres etter finansieringskilde.

4.3.8 Disponering av tildelte midler for 2009

Institusjonene skal i dokumentet Rapport og planer (2008-2009) legge frem en plan for disponering av tildelte midler i 2009, jf. § 7 i Reglement for økonomistyring i staten og kap 2.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Det skal rapporteres om institusjonens egen fordeling av tildelte midler med en begrunnelse for de prioriteringer og omprioriteringer som er foretatt.

4.4 Mal for rapportering (2008 – 2009)

Institusjonene skal innen 1. mars 2009 sende inn dokumentet Rapport og planer (2008-2009).

Dokumentet skal ha følgende struktur:

1. Innledning

2. Resultatrapportering for 2008

Institusjonene skal følge strukturen i avsnittene 4.3.1 over, det vil si at resultatrapporteringen deles inn etter sektormål og virksomhetsmål. Etter hvert sektormål rapporteres det på kvalitative vurderinger for 2008, jf. kulepunktene i avsnitt 4.3.1. For rapporteringen som knytter seg til de andre avsnittene under avsnitt 4.3, brukes overskriftene fra gjeldende avsnitt.

3. Planer for 2009

3.1 Plan for virksomheten i 2009

Institusjonenes rapportering av planer til departementet skal omfatte sektormål, virksomhetsmål samt styringsparametere med resultatindikatorer fastsatt av departementet og resultatmål fastsatt av institusjonen selv.

3.2 Plan for tildelt bevilgning for 2009

Vedlegg (eventuelle vedlegg)

4.5 Frister for rapportering

- Rapportering for 2007 til DBH: **15. februar 2008**
- Rapport og planer (2007-2008): **1. mars 2008**
- Frister for regnskapsrapporteringen for 2007 vil bli fastsatt i eget brev
- Budsjettforslag 2010: **1. desember 2008** jf vedlegg 2 med omtale og tabell for satsingsforslag
- Rapportering for 2008 til DBH: **15. februar 2009**
- Rapport og planer (2008-2009): **1. mars 2009.**

Det er viktig at fristene overholdes. Rapportering til DBH og innsending av styrebehandlete rapporter og planer innen fastsatt frist er en forutsetning for god gjennomføring av departementets etatsstyringsmøter med institusjonene.

Vi minner om at Rapport og planer (2007-2008) med frist 1. mars 2008, på vanlig måte skal sendes i 25 eksemplarer til Kunnskapsdepartementet, Postboks 8119 Dep., 0032 Oslo, samt ett elektronisk eksemplar til postmottak@kd.dep.no .

4.6 Korrigert informasjon

Vi viser til tillegg til tildelingsbrev av 19. april 2007. Institusjonene ble bedt om rapportering på tverrgående politikkområder til DBH. Etter en nærmere vurdering ber vi i stedet om at disse omtales i Rapport og planer (2007-2008).

Vi gjør herved oppmerksom på at det ved en inkurie er skrevet Høgskolen i Nesna i stedet for Høgskolen i Narvik i omtale av styringsordning - s 101, 2. spalte i St.prp. 1 (2007 – 2008). og at det på samme side er skrevet Arkitekthøgskolen i stedet for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.

5. ETATSSTYRINGSMØTER 2008

I brev 28. november 2007 ble det varslet at departementet ønsker en mer overordnet dialog i etatsstyringsmøtene. Utviklingen de senere årene med utvidede fullmakter både i faglig og økonomisk henseende, påvirker styrenes rolle og stiller krav til styrenes ansvar for institusjonene.

Risikostyring kan ses som en forvaltningsreform i staten. Det stilles spesifikke krav i reglement om økonomistyring i staten om at risikostyring skal vektlegges som integrert del av institusjonenes mål- og resultatstyring.

Det stilles stadig flere krav til styret gjennom lovgivning og økte forventninger til styrets arbeid fra ulike interessenter. Riksrevisjonen har hatt merknader til arbeidet med innføring av risikostyring i sektoren. Institusjonens tilnærming til mål- og resultatstyring med integrering av risikostyring blir i år inngangstema for dialogen om institusjonens resultater.

Dialogen i etatsstyringsmøtene for øvrig vil, som tidligere, konsentreres om institusjonens hovedoppgaver og eventuelle særskilte utfordringer for den enkelte institusjon i forhold til å nå målene.

Departementet ber om at styret selv setter sammen en delegasjon fra institusjonen på inntil sju representanter, hvorav styreleder, daglig leder og en studentrepresentant er obligatoriske deltakere. I etatsstyringsmøtene våren 2007 var eksterne styrerepresentanter i liten grad representert i møtene. Det er viktig for departementet å møte et representativt utvalg av styret som overordnet organ – og institusjonen bes vektlegge dette ved sammensetningen av delegasjonen til møtet. Vi ber om tilbakemelding om hvem som skal delta senest tre uker før møtedato.

Vedlagt følger en foreløpig oversikt over temaer for etatsstyringsmøtene våren 2008 (vedlegg 3). Under punkt 6 kan institusjonen i tillegg til styrets vurdering av resultatoppnåelsen, ta opp egne saker med departementet. Vi ber om at disse blir meldt til departementet senest tre uker før endelig fastsatt møtedato.

Etatsstyringsmøtet har en tidsramme på inntil tre timer, og er berammet til **16.april 2008 kl 12.00 – 15.00**. Møtet vil finne sted i Kunnskapsdepartementets lokaler i Akersgata 44.

Grunnlagstallene som blir brukt til å vurdere resultatoppnåelsen ved institusjonen vil bli lagt ut på DBHs web-sider: <http://dbh.nsd.uib.no/dbhvev/esdata/>.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Cathrin Sætre
avdelingsdirektør

3 vedlegg

Kopi: Riksrevisjonen

Fylkesmannen i Aust-Agder

Fylkesmannen i Vest-Agder

Studentsamskipnaden i Agder

Norsk samfunnsvitenskapelige datatjeneste